

V Bruseli 6. októbra 2022
(OR. en)

13271/22

DEVGEN 182	MAMA 159
JEUN 153	MOG 87
ACP 109	COLAC 52
RELEX 1296	COASI 162
COHOM 112	ONU 115
EDUC 340	CONUN 231
SUSTDEV 164	COEST 715
GENDER 162	PROCIV 121
COHAFA 87	DIGIT 177
NDICI 15	SAN 550
COAFR 252	

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	5. októbra 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	JOIN(2022) 53 final
Predmet:	SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Akčný plán pre mládež (YAP) v rámci vonkajšej činnosti EÚ na roky 2022 – 2027 Podpora zmysluplnej účasti mládeže a posilnenie jej postavenia vo vonkajšej činnosti EÚ v prospech udržateľného rozvoja, rovnosti a mieru for sustainable development, equality and peace

Delegáciám v prílohe zasielame dokument JOIN(2022) 53 final.

Príloha: JOIN(2022) 53 final

EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÝ PREDSTAVITEĽ
ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Štrasburgu 4. 10. 2022
JOIN(2022) 53 final

This document corrects JOIN(2022) 53 final
Concerns formatting and link issues in the EN version only
The text shall read as follows:

SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Akčný plán pre mládež (YAP) v rámci vonkajšej činnosti EÚ na roky 2022 – 2027

**Podpora zmysluplnej účasti mládeže a posilnenie jej postavenia vo vonkajšej činnosti
EÚ v prospech udržateľného rozvoja, rovnosti a mieru**

for sustainable development, equality and peace

„Zaslúžime si byť vypočutí, mať silnejšie postavenie, byť chránení a dostať aj príležitosť viesť“, Alda Soraya (23 rokov), Indonézia¹.

V

čase početných výziev a rýchlo sa meniacich paradigiem, medzi ktoré sa radí aj prebiehajúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine, treba jednoznačne posilniť partnerstvo s mladými ľuďmi na celom svete, aby došlo k pozitívnej transformačnej zmene.

Svetová populácia mládeže je väčšia než kedykoľvek predtým² – na svete žije 1,8 miliardy mladých ľudí vo veku od 10 do 24 rokov. Takmer 90 % mladých ľudí žije v krajinách s nízkymi a strednými príjmami. V kontexte globálnej demografickej transformácie sa očakáva, že tieto čísla budú ďalej rásť.

Všade na svete sú mladí ľudia silnými hýbateľmi zmien. Zohrávajú kľúčovú úlohu pri riešení globálnych výziev, keďže prispievajú k udržateľnému rozvoju a sú motorom inovácií. Často stoja na čele boja proti klimatickej zmene, chudobe a korupcii a zasadzujú sa za mier a zmierenie v konfliktných oblastiach. Mnohí z nich obhajujú občianske, politické, hospodárske, sociálne a kultúrne ľudské práva.

Ich vyhladky a schopnosť konať sú však často obmedzené nedostatočným prístupom k vzdelaniu, dobrým pracovným miestam, zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrane a v mnohých krajinách aj čoraz menším demokratickým a občianskym priestorom. Právne, kultúrne a hospodárske prekážky bránia občianskej a politickej účasti mladých ľudí, čo nepomáha budovať dôveru v inštitúcie a politické systémy.

Práve na mladých ľuďoch a deti najviac doliehajú krízy a nestabilita spôsobené ozbrojenými konfliktmi, rastúcimi nerovnosťami, zmenou klímy a zhoršovaním životného prostredia. Asi 600 miliónov mladých ľudí žije v konfliktných alebo nestabilných situáciách, 71 miliónov mladých ľudí je nezamestnaných a približne 264 miliónov detí a mládeže nenavštevuje školu. Obzvlášť zasiahnuté sú dievčatá a mladé ženy.

Pandémia COVID-19 si vyžiadala veľkú daň, pokiaľ ide o vzdelávanie, zamestnanosť a duševnú pohodu mladých ľudí, ako aj o ich právo zúčastňovať sa na verejnom živote³. Hoci mnohí mladí ľudia ukázali veľkú angažovanosť, keď počas pandémie chránili starších a zraniteľných, naplno sa prejavila aj potreba väčšej **medzigeneračnej solidarity**, aby boli naše spoločnosti spravodlivejšie, udržateľnejšie a odolnejšie v záujme budúcnosti mladých generácií.

V tomto smere treba **dať mladým ľuďom skutočný vplyv** na formovanie riešení, ktoré budú mať vplyv na ich budúcnosť a budúcnosť planéty.

Akčný plán pre mládež (ďalej len „akčný plán“) reaguje na túto naliehavú požiadavku a poskytuje politický rámec pre **strategické partnerstvo s mladými ľuďmi v rámci**

¹ Mládežnícka aktivistka a členka mládežníckeho poradného zboru Európskej komisie pre medzinárodné partnerstvá EÚ (*Youth Sounding Board*).

² [Správa OSN o mládeži](#).

³ [Globálny prieskum o mládeži a pandémii COVID-19](#).

vonkajšej činnosti EÚ, ako to požadovala Rada vo svojich záveroch z roku 2020⁴. Akčný plán má podporovať angažovanosť mladých ľudí ako strategických partnerov, podporovať posilňovanie ich postavenia a využiť tzv. **demografickú dividendu** s cieľom budovať odolnejšie a inkluzívnejšie spoločnosti a napredovať pri plnení globálnych záväzkov, ako sú **ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja** definované v **Agende 2030** a **Parížska dohoda o zmene klímy**.

Reakcia EÚ na tieto početné výzvy je založená na základných hodnotách ukotvených v **článku 2 Zmluvy o Európskej únii**. Zameriava sa na budovanie silných partnerstiev pre súčasnosť, zaistenie budúcnosti pre ďalšie generácie a prispieva k **medzigeneračnej rovnosti a spravodlivosti**.

Tento akčný plán je výstupom **Európskeho roka mládeže**⁵ a kladie **dôraz na prechod z detstva do dospelosti**. Posilňuje tým medzinárodný rozmer **stratégie EÚ pre mládež**⁶ a nadväzuje na **stratégiu EÚ v oblasti práv dieťaťa**⁷, ktorá podporuje zmysluplnú účasť a posilnenie postavenia detí už od prvých rokov života.

Takisto vychádza z **akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu**⁸, v ktorom sa zdôrazňuje potreba rovnocennej, plnohodnotnej a zmysluplnej účasti mladých ľudí na verejnom a politickom živote, ako aj z **Európskeho piliera sociálnych práv**⁹. V neposlednom rade sa ním vykonáva **akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III**¹⁰, keďže sa v ňom kladie dôraz na posilnenie postavenia dievčat a mladých žien.

Akčný plán takisto podporí vykonávanie programu OSN pre mládež, mier a bezpečnosť a úlohu mladých ľudí pri budovaní trvalého mieru, prispievaniu k spravodlivosti a zmiereniu a pri boji proti násilnému extrémizmu¹¹. Akčný plán je vo svojej podstate globálny, ale zároveň sa bude implementovať prístupmi, ktoré budú na mieru prispôsobené potrebám a okolnostiam mládeže v konkrétnych regiónoch, napr. v kandidátskych krajinách a krajinách susedstva EÚ, v Afrike, na Blízkom východe, v Latinskej Amerike a v Karibiku, Ázii a Tichomorí.

Mladým ľuďom sa načúva

Akčný plán pre mládež bol vypracovaný po **rozsiahlych konzultáciách s vyše 220 zainteresovanými stranami** na celom svete, najmä s organizáciami pre práva mládeže a detí. Reaguje na legitímnu požiadavku mladých ľudí, ktorá sa odrazila aj vo výsledkoch **Konferencie o budúcnosti Európy**¹², aby boli **systematickejšie** zapájajú do procesov tvorby politiky a rozhodovania v EÚ.

⁴ [Závery Rady o mládeži v rámci vonkajšej činnosti](#)

⁵ [Európsky rok mládeže 2022](#)

⁶ [Stratégia EÚ pre mládež](#)

⁷ [Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa a podporné závery Rady z 9. júna 2022.](#)

⁸ [Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu](#)

⁹ [Európsky pilier sociálnych práv](#)

¹⁰ [GAP III](#)

¹¹ Rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2250 (2015), 2419 (2018) a 2535 (2020).

¹² [Konferencia o budúcnosti Európy](#)

Ako upozornil aj **mládežnícky poradný zbor pre medzinárodné partnerstvá**¹³, „mladých ľudí nemožno považovať len za „prívesky“ iniciatív vedených dospelými. Mladí ľudia tvoria skupinu s jedinečne kritickým pohľadom a zručnosťami, ktoré sú potrebné na informovanú tvorbu a smerovanie politiky, poskytovanie služieb aj výskum. Prekážky, ktoré stoja v ceste zmysluplnej účasti mládeže, možno riešiť len akčným plánom, pri ktorého zostavovaní už bola snaha tieto prekážky prekonať.“

2. Na ceste k strategickému partnerstvu EÚ s mladými ľuďmi v rámci vonkajšej činnosti

EÚ sa bude pri budovaní strategického partnerstva s mladými ľuďmi riadiť štyrmi zásadami:

- **Prístup založený na ľudských právach a rodová rovnosť**

Cieľom EÚ je podporiť účasť mladých ľudí a detí ako právo¹⁴ s dôrazom na to, **aby sa na nikoho nezabudlo**, a to odstraňovaním nerovností a štrukturálnych prekážok, **uplatňovaním hľadiska rodovej rovnosti a nediskriminácie** a využívaním **prierezového prístupu**¹⁵.

- **Participatívny prístup k transformačnej zmene**

Mladí ľudia sa budú na národnej, regionálnej a globálnej úrovni podieľať **na celej vonkajšej politike EÚ a jej programových cykloch**, čím prispievajú k tomu, aby ich mladí ľudia prijali za svoje a aby boli činnosti udržateľné.

- **Začlenenie mladých**

Účasť mladých ľudí na občianskom, hospodárskom, sociálnom, kultúrnom a politickom živote sa bude podporovať osobitnými opatreniami zameranými na mládež a zohľadnením ich uhlov pohľadu a potrieb **pri príprave programov a pri politických dialógoch a dialógoch o politikách vo všetkých oblastiach**.

Napríklad **humanitárny rodovo-vekový ukazovateľ**¹⁶ zabezpečí, aby **humanitárna pomoc financovaná z EÚ** primerane zahŕňala a sledovala rôzne rodové a vekové skupiny vrátane mládeže.

- **Tvorba politik založená na faktoch a zodpovednosť**

Cieľom akčného plánu je zvýšiť dostupnosť a kvalitu údajov o mládeži a vyplniť tak tematické a geografické medzery¹⁷, s dôrazom na mládež vo veku od 15 do 29 rokov. Posilní sa tak rámec EÚ na monitorovanie a hodnotenie vonkajšej činnosti tým, že sa doň zahrnú údaje rozčlenené podľa veku, zavedú sa špecifické ukazovatele pre mládež a podporí sa zhromažďovanie údajov a výskum zameraný na mladých a vedený mladými.

¹³ [Meaningful Inclusion of Youth: A Promising Future](#) (Zmysluplné začlenenie mládeže: sľubná budúcnosť).

¹⁴ V súlade s [Dohovorom OSN o právach dieťaťa](#) a s [prístupom EÚ založeným na ľudských právach](#).

¹⁵ [Prierezový prístup](#) v súlade s relevantnými rámcami politik EÚ: GAP III, [stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb](#), [akčný plán EÚ proti rasizmu](#), [stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím](#).

¹⁶ [Rodovo-vekový ukazovateľ](#).

¹⁷ [Patchwork: Mapping international data on youth](#) (Mozaika: mapovanie medzinárodných údajov o mládeži), JRC.

3. Ako dospieť k výsledkom: tri piliere akčnej agendy

V akčnom pláne sa stanovujú priority a hlavné ciele zoskupené do troch pilierov: **ZAPÁJAŤ**, **POSILŇOVAŤ** a **POSTAVENIE** a **SPÁJAŤ**. Tieto piliere zároveň zrkadlia tri kľúčové oblasti stratégie EÚ pre mládež.

EÚ bude pri vykonávaní akčného plánu presadzovať **prístup Tímu Európa**¹⁸, pričom bude spolupracovať s kľúčovými partnermi a zainteresovanými stranami na úrovni štátov aj na regionálnej a multilaterálnej úrovni.

3.1. Partnerstvo s cieľom ZAPÁJAŤ

Mladí požadujú a zaslúžia si komplexný prístup, ktorým sa zabezpečí zmysluplná, inkluzívna a efektívna účasť mládeže. Aby sa pre takúto účasť vytvorilo priaznivé prostredie, potrebujeme bezpečné priestory a príležitosti vhodné pre mládež a deti, ktoré mladým ľuďom z rôznych prostredí umožnia zúčastňovať sa na demokratickom rozhodovaní, budú zvyšovať povedomie a posilnia schopnosť tvorcov politik pracovať s mladými ľuďmi.

EÚ je odhodlaná posilniť vplyv a líderstvo mladých ľudí, najmä mladých žien a dievčat a mládežníckych aktivistov a organizácií, a to na všetkých úrovniach riadenia, od domácej politiky až po multilaterálne fóra, ako aj v procesoch EÚ. V európskych panelových diskusiách občanov, ktoré boli súčasťou Konferencie o budúcnosti Európy, tvorili asi tretinu účastníkov mladí ľudia (vo veku 16 – 25 rokov). Diskusie tak boli modelovým príkladom, ako vytvoriť priestor pre medzigeneračný dialóg.

3.1.1. Zmysluplné zapájanie mládeže do vonkajšej činnosti EÚ

EÚ **posilní inštitucionálne zapájanie mládeže** s cieľom:

- podporovať zapájanie mladých ľudí do **navrhovania, vykonávania a monitorovania** vonkajších politik a činností EÚ,
- zabezpečiť väčšiu **povinnosť zodpovedať sa za otázky mládeže**, a to **prostredníctvom strategickej, inkluzívnej a participatívnej komunikácie** zameranej na mladých ľudí vrátane detí v celej ich rozmanitosti.

Inštitucionálne zapájanie mládeže na úrovni EÚ **sa dosiahne** týmito iniciatívami:

- **platforma EÚ pre pravidelný dialóg** s mládežníckymi organizáciami, ako nový prvok **politického fóra o rozvoji**¹⁹. Jej hlavné rysy sa zafinujú spoločne s mládežníckymi organizáciami do roku 2023²⁰,

¹⁸ [Tím Európa zahŕňa Európsku úniu, členské štáty EÚ – vrátane ich výkonných agentúr a verejných rozvojových bánk – ako aj Európsku investičnú banku \(EIB\) a Európsku banku pre obnovu a rozvoj \(EBOR\).](#)

¹⁹ [Politické fórum o rozvoji.](#)

- **Mládežnícky poradný zbor pre medzinárodné partnerstvá**²¹ zriadený v roku 2021, aby radil Európskej komisii v otázkach účasti mládeže na vonkajšej činnosti,
- **povinné konzultácie s mládežníckymi organizáciami** počas procesu programovania **Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa** (NDICI – Globálna Európa)²²,
- **plány spolupráce EÚ s občianskou spoločnosťou pre jednotlivé krajiny** – začleňovanie hľadiska mládeže a zabezpečenie zmysluplnej účasti mládežníckych organizácií,
- **poradné štruktúry mládeže**, ktoré radia delegáciám EÚ, pokiaľ ide o priority špecifické pre danú krajinu. Do roku 2027 budú zriadené vo väčšine partnerských krajín,
- **posilnená inštitucionálna kapacita a kvalifikácia zamestnancov EÚ** v oblasti práce s mladými a pre mladých a ochrany detí formou odbornej prípravy, usmernení a výmeny osvedčených postupov. Do roku 2024 bude mať 80 % delegácií EÚ **kontaktné miesta pre mládež**.

3.1.2. Zvýšenie zapojenia mládeže na regionálnej a multilaterálnej úrovni

V posledných rokoch mladí ľudia čoraz viac presadzujú multilaterálne riešenia globálnych problémov.

- Podporovať zmysluplnú **účasť mládeže na multilaterálnej tvorbe politiky**, a to nadviazaním na správu generálneho tajomníka OSN s názvom **Náš spoločný program**²³ a podporou zriadenia **Úradu OSN pre mládež**²⁴.
- Zapájať mladých ľudí do diskusií o **regionálnych partnerstvách a spolupráci**, napríklad vo vzťahoch EÚ s Afrikou, Áziou, Latinskou Amerikou a Karibikom, krajinami susedstva²⁵, Stredozemím a krajinami Perzského zálivu.

Na dosiahnutie týchto cieľov **EÚ začne**:

- **program mladých delegátov EÚ@OSN**, ktorý bude podporovať rodovo vyváženú a rôznorodú účasť mladých ľudí na multilaterálnych fórach a posilní ich schopnosť účinne prispievať k multilaterálnej tvorbe politiky. EÚ sa bude zaoberať o to, aby sa formálny dialóg s mládežou stal stálym prvkom Komisie pre postavenie žien a Konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, a sprostredkuje koordináciu medzi mládežníckymi delegátmi z EÚ na zasadaniach k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy, v Environmentálnom zhromaždení OSN a v iných multilaterálnych procesoch,
- **mládežnícke laboratórium AÚ – EÚ**, ktoré posilní dialóg s mládežou o partnerstve

²⁰ Mohli by sa zaistiť synergie a výmeny najlepších postupov s budúcou platformou EÚ pre účasť detí.

²¹ [Mládežnícky poradný zbor \(Youth Sounding Board\)](#).

²² [Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa](#).

²³ [UN Our Common-Agenda](#) (Náš spoločný program).

²⁴ [Rezolúcia BR OSN A/RES/76/306](#).

²⁵ [Susedstvo EÚ a rozširovanie](#).

Afriky a EÚ²⁶ tým, že bude podporovať mladých ľudí a mládežnícke organizácie z Afriky, Európy a z diaspóry pri spoločnom riešení globálnych výziev.

EÚ bude ďalej **prispievať k zapájaniu mládeže na regionálnej a multilaterálnej úrovni** aj prostredníctvom týchto **existujúcich iniciatív**:

- iniciatíva **Mladé hlasy Stredozemia** (*Young Mediterranean Voices*), ktorá podporuje spoluprácu medzi mladými ľuďmi na oboch stranách Stredozemia vo verejných záležitostiach a pri miestnych a regionálnych transformačných iniciatívach. Erasmus+ takisto podporí budovanie kapacít v oblasti mládeže na západnom Balkáne a v južnom Stredozemí,
- program **EU4Youth**, ktorý podporuje účasť a vedúce postavenie mládeže pri tvorbe politík v rámci **Východného partnerstva**²⁷, **najmä na Ukrajine**,
- sieť **mladých európskych veľvyslancov** na západnom Balkáne a v krajinách Východného partnerstva a **veľvyslanci dobrej vôle** v južnom susedstve,
- podpora účasti mladých ľudí na **novom programe pre Stredozemie**²⁸, a to najmä nadviazaním na stratégiu pre mládež Únie pre Stredozemie do roku 2030, a na **strategickom partnerstve EÚ a krajín Perzského zálivu**²⁹,
- zapojenie mladých ľudí do nadchádzajúcich regionálnych procesov v Ázii, Latinskej Amerike a Karibiku alebo v ďalších regiónoch, a to napríklad do **Fóra EÚ – ASEAN pre mladých lídrov**,
- **makroregionálne stratégie EÚ**, do ktorých riadenia a politických dialógov sú zapojení mladí ľudia, a programy **Interreg**, ktoré podporujú účasť mládeže na rozhodovaní, financujú mládežnícke činnosti a podporujú iniciatívu mladých dobrovoľníkov³⁰,
- spoločné vedenie **skupiny pre účasť mládeže na samite za demokraciu 2023**³¹.

3.1.3. Priaznivé prostredie pre občiansku a politickú účasť mladých ľudí

Účasť mládeže a detí na formálnych politických procesoch je na celom svete naďalej nízka, a to v dôsledku štrukturálnych prekážok, kultúrnych predsudkov a narušenej dôvery v demokratické inštitúcie³². Základným prvkom činnosti EÚ v oblasti **dobrej správy vecí verejných, demokracie, právneho štátu a ľudských práv** v partnerských krajinách je požadovať úplné uznanie a ochranu ľudských práv mladých ľudí, ku ktorým patrí aj sloboda

²⁶ [Partnerstvo Afriky a EÚ](#) a [6. samit EÚ-AÚ](#).

²⁷ [Východné partnerstvo EÚ](#).

²⁸ [Nový program pre Stredozemie](#) a [Stratégia pre mládež Únie pre Stredozemie do roku 2030](#).

²⁹ [Strategické partnerstvo s krajinami Perzského zálivu](#).

³⁰ [Makroregionálne stratégie EÚ](#), [manifest mládeže](#), [mladí dobrovoľníci Interreg](#).

³¹ [Samit za demokraciu](#).

³² [Youth and satisfaction with democracy \(Mládež a spokojnosť s demokraciou\)](#).

prejavu a združovania, účasť na verejnom a politickom živote, a najmä na spravodlivých, inkluzívnych, prístupných, transparentných a pokojne prebiehajúcich voľbách.

Cieľom opatrení EÚ je:

- podporovať **politický dialóg s partnerskými krajinami o zapájaní mladých ľudí a ich účasti**,
- podporovať **zahrnutie mladých ľudí do politických dialógov a dialógov o politike s orgánmi danej krajiny**³³,
- zabezpečiť **zmysluplné začlenenie dievčat** do rozhodovacieho procesu, ako aj **ich účasť a vedúce postavenie** v rozhodovacom procese,
- posilniť **národné kapacity** na prácu pre mládež a s mládežou a na podporu príslušných **národných rámcov politiky mládeže so zreteľom na zásadu medzigeneračnej spravodlivosti a dialógu**,
- podporovať **občiansku angažovanosť, dobrovoľníctvo a lídersstvo mládeže**,
- presadzovať **zaradenie mladých ľudí na kandidátske listiny politických strán** na zvoliteľných miestach, a posilňovať ich schopnosti kandidovať,
- zlepšiť **prístup k národným dokladom totožnosti a registrácii voličov** s cieľom zaistiť právo voliť,
- zvýšiť **ochranu mladých aktivistov a obhajcov ľudských práv** vrátane obhajcov LGBTIQ osôb, a takisto bojovať proti rasistickým naratívom, nenávisťným prejavom a dezinformáciám online a zároveň brániť slobodu prejavu.

Na dosiahnutie týchto cieľov **EÚ rozbehne**:

- iniciatívu **Mládež a ženy v demokracii**, ktorá bude podporovať politický pluralizmus a inkluzívnosť demokratických procesov zvyšovaním účasti mladých ľudí a žien na všetkých aspektoch verejného života. Úloha mladých ľudí v politických stranách a parlamentoch sa posilní vďaka budovaniu kapacít, networkingu, partnerskému učeniu a mentorstvu. V rámci tejto iniciatívy sa podporia miestne organizácie a mladí aktivisti v oblasti inštitucionálneho dohľadu, boja proti korupcii, pozorovania volieb občanmi, presadzovania demokratických reforiem, občianskeho vzdelávania, presadzovania práva voliť, slobody združovania a zhromažďovania a ľudských práv.

EÚ bude takisto **dalej podporovať občiansku a politickú účasť mladých ľudí v partnerských krajinách**, a to prostredníctvom týchto **existujúcich iniciatív**:

- **nový mechanizmus EÚ pre obhajcov ľudských práv** s cieľom riešiť osobitné

³³ Napríklad politika EÚ pre arktickú oblasť podporuje dialóg tvorcov politik s mládežou z Arktídy s cieľom zvýšiť povedomie o súčasných výzvach týkajúcich sa Arktídy, zapojiť mládež do vykonávania stratégie EÚ a zabezpečiť jej udržateľnosť.

hrozby, ktorým čelia mladí obhajcovia ľudských práv a aktivisti,

- **Globálny kampus pre ľudské práva** ako hlavné globálne centrum pre vzdelávanie v oblasti ľudských práv,
- **laboratóriá politiky mládeže** v regióne susedstva, na západnom Balkáne³⁴ a v krajinách západnej Európy, ktoré nie sú členmi EÚ, na podporu inovatívnych spôsobov zapojenia mladých ľudí do politických dialógov, spoluvytvárania a monitorovania vykonávania politík súvisiacich s mládežou a na posilnenie mechanizmov účasti mládeže,
- **Erasmus+**³⁵, v rámci ktorého sa podporujú iniciatívy vedené mládežou v Turecku, na západnom Balkáne a v krajinách susedstva,
- iniciatívy v oblasti ľudského rozvoja, ktoré vychádzajú z programu **EUROSocial+** a majú podporovať politické úsilie v Latinskej Amerike a Karibiku so zapojením mládeže zamerané na zlepšenie inkluzívneho prístupu k zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu, trhu práce, dobrej správe vecí verejných a zvýšenie politickej účasti.

3.1.4. Prispievanie k vykonávaniu programu Mládež, mier a bezpečnosť

EÚ a jej členské štáty plne podporujú tri po sebe nasledujúce rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN) o programe Mládež, mier a bezpečnosť (YPS) a ich globálne vykonávanie. V záveroch Rady o mládeži v rámci vonkajšej činnosti z júna 2020 členské štáty EÚ zdôraznili potrebu aktívne a inkluzívne zapojiť mládež do úsilia o budovanie trvalého mieru, prispievanie k spravodlivosti a zmiereniu, ako aj do úsilia zameraného na boj proti násilnému extrémizmu. EÚ je odhodlaná pracovať na oblastiach, ktoré sú načrtnuté v rezolúcii BR OSN č. 2250: účasť, ochrana, prevencia, partnerstvá a odzbrojenie, demobilizácia a reintegrácia. Má to čoraz väčší význam v konfliktných situáciách na celom svete, v neposlednom rade v Afrike a na Blízkom východe, ako aj v dôsledku prebiehajúcej ruskej útočnej vojny proti Ukrajine.

Cieľom opatrení EÚ je:

- podporovať **inkluzívnu a zmysluplnú účasť** mládeže v národných a medzinárodných mechanizmoch na podporu trvalého mieru a riešenia konfliktov,
- podporovať inkluzívne partnerstvá s mladými **tvorcami mieru** a medzi nimi a podporovať **účasť a vedenie mladých ľudí pri budovaní mieru**,
- zvýšiť **podporu mladých žien a dievčat v nestabilných krajinách a krajinách zasiahnutých konfliktom** v súlade s programom Ženy, mier a bezpečnosť,
- posilniť mládežnícky rozmer pri **sprostredkovaní mieru**, a to aj vypracovaním konkrétnych usmernení a budovaním kapacít,
- prehĺbiť spoluprácu v otázkach mládeže, mieru a bezpečnosti s **medzinárodnými organizáciami** a posilniť začleňovanie tejto problematiky do dialógov o predchádzaní konfliktom, mediácii alebo reforme sektora bezpečnosti,
- rozvíjať iniciatívy na boj proti násilnému extrémizmu, a najmä proti **radikalizácii na internete**³⁶,

³⁴ [Spolupráca EÚ so západným Balkánom.](#)

³⁵ [Program Erasmus+ financovaný z nástrojov vonkajšej činnosti.](#)

³⁶ [Závery Rady o predchádzaní terorizmu a násilnému extrémizmu a boji proti nim.](#)

- **chrániť deti v ozbrojených konfliktoch**, predchádzať násiliu (vrátane sexuálneho) a skoncovať s ním, podporovať dodržiavanie medzinárodného humanitárneho práva, ponúkať psychosociálnu podporu a prístup k spravodlivosti zohľadňujúcej potreby detí a pomáhať deťom bez sprievodu a deťom odlúčeným od rodičov, a to aj v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine.

V záujme vykonávania **programu Mládež, mier a bezpečnosť podnikne EÚ tieto kroky:**

- využije vhodné **multilaterálne fóra** vrátane OSN, aby podporila začleňovanie mládeže a vykonávanie programu Mládež, mier a bezpečnosť,
- zlepši **vnímavosť** systému EÚ pre včasné varovanie v prípade konfliktov a analyzovania konfliktov **voči mládeži**, a to upriamením pozornosti na medzigeneračnú dynamiku a konkrétne preventívne opatrenia zahŕňajúce hľadisko mládeže,
- začlení **program Mládež, mier a bezpečnosť do politických dialógov EÚ**,
- vypracuje konkrétne **usmernenia o mládeži pri sprostredkovaní mieru zo strany EÚ**,
- preskúma a aktualizuje **usmernenia EÚ o deťoch v ozbrojených konfliktoch** s cieľom posilniť opatrenia EÚ na ochranu detí zasiahnutých ozbrojeným konfliktom,
- **bude rozvíjať kapacity zamestnancov EÚ spojené s programom Mládež, mier a bezpečnosť**, napríklad formou školení v oblasti predchádzania konfliktom a mediácie v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť,
- začlení rozmer mieru a bezpečnosti mládeže do úsilia v oblasti **predchádzania konfliktom a krízového riadenia**,
- **bude spolupracovať s príslušnými miestnymi komunitami a organizáciami občianskej spoločnosti** pri vypracúvaní stratégií, ktoré podporujú pozitívnu úlohu mládeže a detí pri presadzovaní mieru,
- v rámci **strategického partnerstva s krajinami Perzského zálivu** bude podporovať iniciatívy v oblasti výskumu a vzdelávania, ktoré prispievajú k regionálnej bezpečnosti a stabilite,
- v **Afrike** bude podporovať vykonávanie iniciatívy „**Extremely together**“ (Extrémne spolu) proti radikalizácii, ako aj prebiehajúcu **spoluprácu medzi sieťami mládeže a výkonným sekretariátom skupiny G5 Sahel**.

3.2. Partnerstvo s cieľom POSILŇOVAŤ POSTAVENIE

Postavenie mladých ľudí sa posilní, keď budú ich hlasy vypočuté a **nerovnosti**, ktoré zasahujú do ich životov, vyriešené.

3.2.1. Transformácia vzdelávania

Kvalitné vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie sú základnými ľudskými právami a umožňujú dosiahnuť rovnosť, aktívne občianstvo a udržateľné živobytie.

Pre priveľa detí a mladých ľudí stále neexistuje rovnosť v prístupe k bezplatnému a kvalitnému vzdelávaniu, čo sa týka najmä dievčat a osôb zasiahnutých krízou. Hlavnými faktormi, pre ktoré milióny detí v ranom veku nenavštevujú školu, sú diskriminácia na základe pohlavia, konflikty, núdzové humanitárne situácie, násilie, chudoba a nedostatok učiteľov a škôl. Mnohé z nich sú obeťami detskej práce³⁷, moderného otroctva³⁸ vrátane nútenej práce alebo nútených detských manželstiev, tehotenstiev³⁹ alebo náboru detí za vojakov. Zraniteľní mladí ľudia, vysídlené osoby, príslušníci menšín a osoby so zdravotným postihnutím sú často vylúčení zo vzdelávania.

Pandémia COVID-19 ešte viac prehĺbila vážne nedostatky a krehkosť vzdelávacích systémov vrátane digitálnej priepasti⁴⁰. Existuje reálne riziko, že celá generácia uviazne v špirále zmenšujúcich sa príležitostí.

EÚ pracuje na zvrátení krízy vzdelávania a podporuje spravodlivý prístup k bezplatnému a kvalitnému vzdelávaniu od základnoškolskej až po vysokoškolskú úroveň. Jej cieľom je **investovať do vzdelávania aspoň 10 % celkových finančných prostriedkov** z nástroja Globálna Európa určených pre subsaharskú Afriku, Latinskú Ameriku a Karibik, Áziu a Tichomorie, a to aj **investíciami v rámci vykonávania stratégie Global Gateway**⁴¹.

Okrem toho EÚ vyčlenila **10 % finančných prostriedkov humanitárnej pomoci na vzdelávanie v núdzových a dlhotrvajúcich krízových situáciách**⁴², aby sa pomoc dostala k najviac marginalizovaným deťom a mladým ľuďom vrátane tých, ktorí žijú v oblastiach ozbrojených konfliktov a utečeneckých lokalitách.

Cieľom opatrení EÚ je:

³⁷ 160 miliónov detí vo veku 5 až 17 rokov vykonáva detskú prácu. Polovica z nich vykonáva rizikovú prácu, [MOP/UNICEF](#).

³⁸ Moderné otroctvo, ako ho definuje MOP, pozostáva z dvoch hlavných prvkov: nútená práca a nútené manželstvo. [Organizácie MOP a IOM v odhadoch o nútenej práci z roku 2022](#) uvádzajú, že nútenú prácu vykonáva viac ako 3,3 milióna detí.

³⁹ 127 miliónov dievčat v základnoškolskom a stredoškolskom veku nenavštevuje školu, [UNESCO](#).

⁴⁰ [Deti a mladí ľudia s domácim prístupom na internet](#), UNICEF.

⁴¹ [Global Gateway](#).

⁴² [Oznámenie o vzdelávaní v núdzových a dlhotrvajúcich krízových situáciách](#).

- podporovať **reformy vzdelávania založené na faktoch** v partnerských krajinách, zamerané na prístup, rovnosť, kvalitu, inkluzívnosť, správu a riadenie, transformačné programy z hľadiska rodovej rovnosti a financovanie, a to aj v nadväznosti na **samit OSN o transformácii vzdelávania (2022)**⁴³,
- podporovať **vzdelávanie dievčat** s cieľom dosiahnuť rovnosť v prístupe ku všetkým formám vzdelávania a odbornej prípravy,
- podporovať **komplexnú sexuálnu výchovu** pre všetkých mladých ľudí, a najmä pre marginalizovaných dospievajúcich, LGBTIQ mládež a mladých ľudí so zdravotným postihnutím,
- **skoncovť s detskou prácou** uplatňujúc prístup nulovej tolerancie, ktorý zastáva Komisia, a to zavedením právnych predpisov⁴⁴ a nápravných a preventívnych opatrení vrátane opätovného začlenenia detských pracovníkov do vzdelávania a odbornej prípravy, v súlade Durbanskou výzvou k akcii⁴⁵,
- zabezpečiť prístup k **bezpečnému a kvalitnému vzdelávaniu počas humanitárnych kríz**, minimalizovať ich vplyv na právo na vzdelanie a podporiť orgány pri obnove poskytovania vzdelávacích služieb v čase krízy alebo po nej,
- investovať do **učiteľov** s cieľom zlepšiť vzdelávacie výstupy a sociálno-emocionálny rozvoj detí a mládeže,
- podporovať **zručnosti pre život a prácu v 21. storočí**, a to aj v oblasti občianskej náuky, zmeny klímy, životného prostredia, médií a kultúrnej gramotnosti⁴⁶,
- investovať do **vysokokvalitného a inkluzívneho digitálneho vzdelávania** v snahe zaistiť, aby mladí ľudia a učitelia mali základné digitálne zručnosti a možnosť získať špecializované digitálne zručnosti⁴⁷ v súlade s ich profesionálnymi ambíciami, a posilniť odolnosť voči dezinformáciám. To zahŕňa aj zlepšenie **prístupu k cenovo dostupnému, stabilnému a vysokorýchlostnému internetu**⁴⁸.

Na dosiahnutie týchto cieľov EÚ:

- posilní **financovanie, politický dialóg a technickú pomoc** na podporu úsilia partnerských krajín o dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 4 týkajúceho sa kvalitného vzdelávania⁴⁹.

⁴³ [Samit OSN o transformácii vzdelávania 2022.](#)

⁴⁴ [Návrh nariadenia o zákaze výrobkov na trhu Únie vyrobených s využitím nútenej práce.](#)

⁴⁵ [Durbanská výzva k akcii.](#)

⁴⁶ Relevantné príklady, ktoré by sa mohli použiť celosvetovo, ponúka aj model európskych škôl.

⁴⁷ [Európsky rámec digitálnych kompetencií pre občanov.](#)

⁴⁸ [Akčný plán digitálneho vzdelávania.](#)

⁴⁹ Vzdelávanie je prioritou 80 viacročných indikatívnych programov EÚ v partnerských krajinách.

EÚ bude ďalej podporovať transformáciu vzdelávania, a to takto:

- spustí nový **regionálny program pre učiteľov v Afrike**, ktorého cieľom je urobiť z výučby atraktívnu kariéru pre mladých ľudí,
- bude hlavným podporovateľom iniciatív **Globálne partnerstvo pre vzdelávanie**⁵⁰ a **Vzdelávanie nepočká**⁵¹, ktoré kvalitným vzdelávaním posilňujú postavenie dievčat, dospelujúcich a zraniteľných skupín,
- bude investovať do **možností formálneho a neformálneho vzdelávania v humanitárnych núdzových situáciách**. Programy EÚ zmierňujú narušenie vzdelávania a psychosociálneho rozvoja detí v krízových situáciách, napríklad v regióne Sahel, v Etiópii, Afganistane, Bangladéši, Sýrii či Jemene,
- prispeje k **obnove poškodených škôl na Ukrajine**,
- nadviaže na dlhodobé úsilie EÚ o podporu vzdelávania v konfliktných situáciách a poučenie z nedávnych skúseností po ruskej invázii na Ukrajinu, bude spolupracovať s partnerskými krajinami a humanitárnymi organizáciami na **zjednodušovaní prístupu detí a mladých utečencov k vzdelávaniu** a k príslušným programom EÚ v hostiteľskej krajine.

3.2.2. Zlepšenie prístupu mladých ľudí k hospodárskym príležitostiam

Posilnenie postavenia mladých ľudí je úzko spojené s **vytváraním kvalitných pracovných miest**, bojom proti neistým a nestálym príjmom, samostatnou zárobkovou činnosťou a podnikateľskými príležitosťami, súbežne s podporou rodovej rovnosti a nediskriminácie, a to aj s cieľom obmedziť **únik mozgov**.

Cieľom opatrení EÚ je:

- podporovať **účasť mladých ľudí na hospodárskom rozhodovaní a sociálnom dialógu**, aby boli investície a podnikateľské prostredie priaznivejšie pre mladých ľudí,
- podporovať **program dôstojnej práce**⁵², ktorý mladých ľudí informuje o ich základných pracovných právach a podporuje partnerské krajiny pri vytváraní **sociálneho zabezpečenia a aktívnych opatrení na trhu práce**,
- zvyšovať **zamestnateľnosť mladých ľudí** podporou úsilia partnerských krajín o zlepšenie odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a lepšie zosúladenie vzdelávacích systémov s príležitosťami na trhu práce,
- podporovať **podnikanie mladých ľudí, mikropodniky a malé a stredné podniky vedené mladými ľuďmi**, s dôrazom na mladé ženy,

⁵⁰ [Globálne partnerstvo pre vzdelávanie](#)

⁵¹ [Vzdelávanie nepočká](#)

⁵² [Oznámenie o dôstojnej práci na celom svete](#)

- vybaviť mladých ľudí ekologickými zručnosťami a podporiť **dôstojné zamestnávanie mladých ľudí a podnikanie v ekologickom hospodárstve** vrátane regeneračného poľnohospodárstva a udržateľného agropotravinárskeho odvetvia,
- podporovať **medzigeneračné vzdelávanie** medzi staršími a mladšími zamestnancami,
- podporovať udržateľné, rodovo citlivé a zodpovedné **podnikové správanie** a riadenie, pričom sa v plnom rozsahu zabezpečí dodržiavanie environmentálnych a ľudských práv⁵³,
- uľahčiť **prechod mladých ľudí do formálneho hospodárstva** a rozšíriť **sociálnu ochranu** na neformálne zamestnaných mladých ľudí,
- podporovať **Dohovor o najhorších formách detskej práce**⁵⁴ tým, že sa krajinám mimo EÚ pomôžu plniť akčné plány proti detskej práci,
- začleniť **posúdenia vplyvu na zamestnanosť mladých ľudí** do programov na podporu agroekológie, zelenej a digitálnej transformácie vrátane investícií podľa stratégie **Global Gateway**.

Na dosiahnutie týchto cieľov EÚ rozbehne:

- regionálnu **iniciatívu Tímu Európa zameranú na zručnosti a OVP motivované príležitosťou** v Afrike s cieľom podporiť diskusie o verejno-súkromných partnerstvách, ktoré mladým ľuďom umožnia nájsť si prácu,
- vykonávanie **záruky pre mladých ľudí** podľa modelu EÚ, aby sa zlepšil prechod zo školy do práce, na **západnom Balkáne**⁵⁵ a preskúmanie možnosti aktivovať podobné systémy v regióne Východného partnerstva a severnej Afrike.

EÚ bude ďalej podporovať **zamestnávanie a podnikanie mládeže** aj prostredníctvom týchto **existujúcich iniciatív**:

- projekty programu **Erasmus+** zamerané na budovanie kapacít na podporu prístupnosti a schopnosti odborného vzdelávania a prípravy reagovať na aktuálne potreby v krajinách zapojených do procesu rozširovania a krajinách susedstva, subsaharskej Afrike a Latinskej Amerike a Karibiku,
- **podpora štátnych orgánov na Blízkom východe a v severnej Afrike** s cieľom opätovne zapojiť mladých ľudí, najmä ženy, ktoré nie sú zamestnané, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), do vzdelávania a trhu práce, Regionálna platforma Únie pre Stredozemie pre zamestnanosť a prácu a jej

⁵³ [Návrh smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti](#)

⁵⁴ [Dohovor 182/1999](#)

⁵⁵ [Záruka pre mladých ľudí](#)

akčný plán na roky 2022 – 2025 sa zamerajú na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, a bude rozvíjať využívanie „komunit praxe“,

- iniciatívy EÚ na podporu mladých podnikateľov a lepšieho prístupu **podnikov, ktoré vedú mladí**, k financiám, ako napríklad nedávno spustená **iniciatíva Tímu Európa zameraná na investovanie do mladých podnikov v Afrike, Africko-európsky most digitálnej inovácie, Nová dohoda pre mládež v rámci Východného partnerstva** a mechanizmus **pre zamestnanosť a podnikanie programu EU4Youth**,
- inovačné investičné systémy zriadené v rámci **Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj+** s medzinárodnými finančnými inštitúciami s cieľom uspokojiť osobitné potreby mladých ľudí, ako je napríklad **nástroj s rozdelením rizika NASIRA**,
- **globálne opatrenie EÚ na ukončenie detskej práce**, ktoré má posilniť systémy inšpekcie práce s cieľom monitorovať a presadzovať právne predpisy v oblasti detskej práce,
- práca **Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie**⁵⁶ na podporu partnerských krajín pri zlepšovaní ľudského kapitálu a **kvality systémov OVP**, Programy ako **DARYA** v Strednej Ázii prispievajú k lepším a inkluzívnejším systémom vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnanosti,
- **Európske združenie učňovskej prípravy** s cieľom posilniť kvalitu učňovskej prípravy a program **Erasmus pre mladých podnikateľov**⁵⁷, ktorý ponúka partnerskú výmenu podnikateľských znalostí v krajinách zapojených do procesu rozširovania.

3.2.3. Posilnenie schopnosti mladých ľudí prispievať k udržateľnému rozvoju a stimulovať zelenú a digitálnu transformáciu

Mladí ľudia sú často **hnacou silou inovatívnych riešení, zmeny správania a urýchľovačmi využívania inovácií** zdola. Aby sa ich nápady pretavili do iniciatív, ktoré prinesú zmenu, však musia zlepšiť svoje zručnosti a siete, musia byť schopní prijímať informované rozhodnutia, pracovať v bezpečnom digitálnom prostredí a získať prístup k možnostiam financovania.

Cieľom opatrení EÚ je:

- posilniť budovanie kapacít a financovanie mládežníckych organizácií,
- poskytovať zdroje na rozvoj a rozširovanie **inovatívnych a udržateľných riešení** vedených mládežou,
- podporovať **sociálne podnikanie mladých ľudí**⁵⁸ ako podnikateľský model na zosúladenie hospodárskeho pokroku a udržateľnosti,

⁵⁶ [Európska nadácia pre odborné vzdelávanie](#)

⁵⁷ [Erasmus pre mladých podnikateľov](#)

⁵⁸ [akčný plán pre sociálne hospodárstvo](#)

- umožniť mladým ľuďom, aby sa zúčastňovali na **rozhodovaní a dialógoch o politikách v oblasti klímy, životného prostredia a znižovania rizika katastrof**,
- podporovať **účasť a líderstvo dievčat a žien**, aby vznikli rodovo citlivé stratégie v oblasti životného prostredia, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ako aj v oblasti vody,
- posilniť **účasť mladých ľudí vrátane dievčat na digitálnej transformácii** a podporovať pozitívne a bezpečné digitálne prostredie presadzovaním **Európskeho vyhlásenia o digitálnych právach a zásadách pre digitálne desaťročie**⁵⁹ a stratégie **Lepší internet pre deti (BIK+)**⁶⁰ vrátane činností zameraných na účasť mládeže a podpory budovania kapacít,
- podporovať využívanie **digitálnych nástrojov vhodných pre mladých ľudí** s cieľom zvýšiť informovanosť o kríze prírody, napríklad cez iniciatívy, akou je napríklad **tzv. Park opel'ovačov**⁶¹.

Na dosiahnutie týchto cieľov EÚ rozbehne:

- **Fond na posilnenie postavenia mládeže.** Táto nová pilotná iniciatíva bude podporovať miestne mládežnícke organizácie a iniciatívy vedené mládežou. Celkovým cieľom fondu je, aby mladí ľudia viac prispievali k cieľom udržateľného rozvoja vo svojich komunitách. Bude zahŕňať dve osobitné tematické zložky na podporu akcií mládeže v oblasti životného prostredia a zmeny klímy a začleňovania zraniteľných a marginalizovaných mladých ľudí. Mladým ľuďom poskytne flexibilnejšie a prístupnejšie mechanizmy financovania v malom rozsahu a podporu typu podnikateľského akcelératora na rozšírenie efektívnych iniciatív (napr. odbornú prípravu, partnerské učenie, mentorstvo, vytváranie sietí, zastupovanie záujmov). Do riadenia programu, ako aj do monitorovania a podávania správ budú zapojení mladí ľudia.

EÚ poskytne mládežníckym organizáciám aj finančné prostriedky a možnosti budovania kapacít, a to prostredníctvom:

- **tematického programu pre organizácie občianskej spoločnosti** v rámci nástroja NDICI – Globálna Európa,
- **programu Erasmus+**,
- **programu EU4Youth.**

⁵⁹ [Európske vyhlásenie o európskych digitálnych právach a zásadách](#)

⁶⁰ [Nová Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti \(stratégia BIK+\).](#)

⁶¹ [Pollinator Park](#)

3.2.4. Podpora zdravia, duševnej a fyzickej pohody a prístupu k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam

Zdravie a pohoda sú predpokladom, aby mohli mladí ľudia naplno využiť svoj potenciál a aktívne sa zapájať do života spoločnosti. Pokiaľ ide o prístup k zdravotníckym službám a informáciám, aj o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a právach a duševnom zdraví, čelia obrovským výzvam. Pandémia COVID-19 a konflikty situáciu ešte zhoršili. Duševné zdravie ovplyvňuje aj strata perspektívy spojená so zmenou klímy, dlhotrvajúcimi vojnami, núteným vysídľovaním, rasizmom či dezinformáciami.

Cieľom opatrení EÚ je:

- **posilniť systémy zdravotnej starostlivosti, riešiť nerovnosti a pokročiť smerom k všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti už od zdravia matiek a perinatálneho zdravia,**
- **podporovať komplexné, bezpečné, inkluzívne zdravotnícke služby zohľadňujúce potreby detí a mládeže vrátane služieb v oblasti duševného zdravia a elektronického zdravotníctva,**
- **propagovať všeobecný prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam ústretový k mládeži s kvalitnými a cenovo dostupnými službami a informáciami vrátane komplexnej sexuálnej výchovy, prevencie a liečby HIV a AIDS, so zameraním na dospievajúce dievčatá a marginalizovaných mladých ľudí vrátane LGBTIQ,**
- **chrániť mladých ľudí pred škodlivými účinkami tabaku a tabakových výrobkov, podporovať úplné vykonávanie Rámcového dohovoru WHO o kontrole tabaku a protokolu WHO na odstránenie nezákonného obchodu s tabakovými výrobkami.**

Na dosiahnutie týchto cieľov **bude EÚ pomáhať podporovať zdravie a pohodu mladých ľudí pomocou:**

- **novej globálnej stratégie EÚ v oblasti zdravia so zreteľom na mladých ľudí,**
- **novej regionálnej iniciatívy Tímu Európa pre životné prostredie umožňujúce sexuálne a reprodukčné zdravie a práva s cieľom prispieť k všeobecnému pokrytiu sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v Afrike,**
- **iniciatívy Spotlight⁶², ktorá prispieva k odstráneniu rodovo motivovaného násillia v Afrike, Latinskej Amerike a Karibiku, Ázii a Tichomorí tým, že predchádza a potláča mrzačenie ženských pohlavných orgánov a ukončuje nútené a skoré manželstvá.**

3.3. Partnerstvo s cieľom SPÁJAŤ

⁶² [Iniciatíva Spotlight](#)

Cieľom EÚ je podporovať mobilitu mladých ľudí, výmeny a vytváranie sietí, ktoré predstavujú základný aspekt medzilidského rozmeru stratégie Global Gateway. Cieľom je zabezpečiť rozmanitosť a inkluzívnosť a zároveň venovať osobitnú pozornosť sociálnym a hospodárskym prekážkam, digitálnej priepasti a rizikám súvisiacim s dezinformáciami.

3.3.1. Lepšie príležitosti na mobilitu v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a práce

Štúdium, odborná príprava alebo práca v zahraničí sú hnacou silou vzdelávacích, profesionálnych a osobných úspechov mladých ľudí, ako aj medzikultúrneho porozumenia a inovácie.

Cieľom opatrení EÚ je:

- podporiť **inkluzívnu vzdelávaciu mobilitu** a rozširovanie vzdelávacích príležitostí,
- posilniť výmeny zamerané na **profesijný a osobný rozvoj** mladých ľudí.

Na dosiahnutie týchto cieľov bude EÚ **podporovať mobilitu mladých ľudí** cez:

- niekoľko iniciatív v rámci investičného balíka Global Gateway EÚ – Afrika, ako napríklad **vnútroafrický program akademickej mobility**, iniciatíva zameraná na **harmonizáciu zabezpečenia kvality afrického vysokoškolského vzdelávania a akreditácie** a **africký kontinentálny kvalifikačný rámec** s cieľom i) podporiť mobilitu mladých ľudí v rámci Afriky a vo vzťahu s EÚ; ii) posilniť kontinentálnu integráciu; iii) zvýšiť atraktivnosť Afriky ako študijnej destinácie a iv) zlepšiť zamestnateľnosť mladých ľudí,
- **program Erasmus+ a akcie Marie Curie-Skłodowskej**, ktoré podporujú profesijný a osobný rozvoj študentov, zamestnancov a výskumných pracovníkov,
- program EÚ – **ASEAN SHARE**, ktorý podporuje harmonizáciu vysokoškolského vzdelávania a štipendií,
- **regionálny trustový fond EÚ zriadený v reakcii na krízu v Sýrii a nástroj pre utečencov v Turecku** so štipendiami pre mladých utečencov, aby mali prístup k vzdelávaniu, získavaniu zručností a sebestačnosti,
- **školský výmenný program pre západný Balkán „Superschools“**, ktorý zvyšuje zručnosti a znalosti a podporuje zmierenie a medzikultúrny dialóg medzi školami, študentmi a komunitami,
- **iniciatívu Tímu Európa Študuj v Európe**, ktorá poskytuje mladým ľuďom na celom svete informácie o možnostiach štúdia, výskumu a štipendií v EÚ,
- príležitosti pre mladých ľudí cestovať, študovať, pracovať alebo absolvovať

odbornú prípravu v EÚ v rámci plánovaných **partnerstiev zameraných na talenty**⁶³ s určenými partnerskými krajinami v Afrike a Ázii, a prípadne aj v rámci **programu EÚ pre mobilitu mládeže**. V súčasnosti sa skúma uskutočniteľnosť takéhoto programu.

3.3.2. Podporovanie kontaktov medzi mladými ľuďmi

Mladí ľudia sa radi **spájajú a vymieňajú si myšlienky** s rovesníkmi na celom svete.

Cieľom opatrení EÚ je:

- podporiť účasť mladých ľudí na **vzdelávaní ku globálnemu občianstvu** v záujme spoločného chápania globálnych výziev a povzbudiť ich k spoločným akciám,
- zvýšiť **príležitosti pre mladých ľudí na vytváranie sietí kontaktov** vrátane partnerského učenia a výmen,
- podporovať účasť mladých ľudí vrátane pôvodného obyvateľstva na kultúre a **medzikultúrnych a medzináboženských dialógoch** v snahe o potlačenie diskriminácie a rasizmu,
- zvýšiť **kvalitu a relevantnosť informácií** pre mladých ľudí a zlepšiť komunikáciu zameranú na deti a mládež.

V záujme podpory vzájomného učenia sa a porozumenia EÚ otvorí:

- **Africko-európsku akadémiu mládeže**, ktorá poskytne mladým lídrom v ich príslušných oblastiach záujmu a komunitách príležitosti na spájanie sa, výmeny, zlepšenie schopnosti viesť a vytvorenie siete aktérov zmien.

EÚ bude ďalej prispievať k šíreniu **medziľudských kontaktov medzi mladými ľuďmi** aj prostredníctvom **týchto existujúcich iniciatív**:

- **iniciatíva EÚ zameraná na absolventov a činnosti verejnej diplomacie**, ktorých cieľom je umožniť mladým účastníkom programov EÚ zlepšovať globálne a miestne siete a informovať svojich rovesníkov, najmä znevýhodnených mladých ľudí, o príležitostiach, ktoré ponúka EÚ a jej členské štáty,
- **Európsky portál pre mládež** so zlepšeným prístupom ku kvalitným informáciám o iniciatívach a príležitostiach pre mladých ľudí v partnerských krajinách,
- **program vzdelávania a zvyšovania informovanosti v oblasti rozvoja (DEAR)**, ktorý sa viac zameria na účasť mládeže a povzbudí zapojenie mladých ľudí na celom

⁶³[Partnerstvá zamerané na talenty vznikli](#) v roku 2021 ako jeden z kľúčových aspektov vonkajšieho rozmeru Nového paktu o migrácii a azyle a budú základom komplexného politického rámca a finančnej podpory, ktorých cieľom je strategicky zapojiť hlavné partnerské krajiny do všetkých oblastí riadenia migrácie. Ich cieľom je posilniť spoluprácu medzi EÚ, členskými štátmi a ich partnermi a podporiť medzinárodnú mobilitu pracovnej sily a rozvoj talentov tak, aby boli obojstranne prospešné.

svete,

- **globálny program mentorstva absolventov programu Erasmus+**, ktorý spája absolventov programu Erasmus+ s jeho potenciálnymi účastníkmi, a to aj mimo EÚ,
- nový program **Youth Europe Sahel** na podporu účasti mládeže a medzikultúrneho dialógu, ľudskej súdržnosti a ľudských práv a na vytvorenie platformy, ktorá bude informovať mládež v regióne o možnostiach osobného a profesijného rozvoja,
- **program globálnych kultúrnych vzťahov a akcie pre afrických a európskych umelcov** na podporu medzikultúrneho dialógu, mobility a spoločnej tvorby medzi mladými umelcami a odborníkmi v oblasti kultúry z partnerských krajín a EÚ,
- **Úrad pre regionálnu spoluprácu mládeže na západnom Balkáne**, ktorý prostredníctvom vnútroregionálnych výmen mládeže a spolupráce šíri ducha zmierenia a porozumenia medzi mladými ľuďmi,
- **Európsky zbor solidarity**, ktorý povzbudzuje mladých ľudí k účasti na dobrovoľníckych a solidárnych projektoch,
- **partnerstvá EÚ zamerané na politiky a osvetu**⁶⁴ s cieľom zlepšiť vzájomné porozumenie a dôveru prostredníctvom činností verejnej diplomacie,
- kampane, ktoré spájajú mladých ľudí na celom svete s cieľom obhajovať zelenú transformáciu, napríklad **Green Track** alebo pripravovaná kampaň **#ReFashionNow**, ktorá chce posilniť vplyv mladých spotrebiteľov na podporu udržateľných textílií.

4. Monitorovanie a podávanie správ

Komisia bude v spolupráci s ESVČ a v súlade s inými politickými rámcami a záväzkami v oblasti ľudských práv, rodovej rovnosti a mládeže, mieru a bezpečnosti sledovať pokrok dosiahnutý v súvislosti s akčným plánom pre mládež a v polovici a na konci obdobia vydá pravidelnú správu o vykonávaní pomoci EÚ.

V správach o vykonávaní sa budú sledovať **inštitucionálne zmeny** smerujúce k vyššiemu **zapojeniu mládeže do tvorby politík EÚ a pokrok pri dosahovaní cieľov akčného plánu** v tematických prioritách. V prvom roku vykonávania akčného plánu sa v spolupráci s odborníkmi a mládežníckymi partnermi vytvorí monitorovací rámec na základe údajov rozčlenených podľa veku a ukazovateľov špecifických pre mládež.

Hodnotenie vykonávania akčného plánu sa začne včas, aby sa mohlo využiť v ďalšom programovom cykle.

⁶⁴ [Partnerstvá pre politiky a osvetu](#)

5. Záver

V Akčnom pláne pre mládež v rámci vonkajšej činnosti EÚ sa prejavuje uznanie EÚ pre zásadnú úlohu mladých ľudí, ako „**rojkov, ale aj realizátorov**“⁶⁵, pri riešení zložitých globálnych výziev a vytvára rámec pre silné partnerstvo medzi mládežou a EÚ.

EÚ bude pri jeho vykonávaní podporovať zapojenie mládeže do svojej vonkajšej činnosti, vytvárať priaznivé prostredie a príležitosti na posilnenie postavenia a účasti detí a mládeže a podporovať budovanie mostov medzi mladými ľuďmi na celom svete.

Do akčného plánu pre mládež sa zároveň premietol úprimný politický záväzok načúvať hlasu detí a mladých ľudí vo svete. Predstavuje operačný plán, ako prispieť k budovaniu demokratickejších, rovnocennejších, udržateľnejších a mierumilovnejších spoločností pre **súčasnú a budúcu generáciu**.

⁶⁵[Prejav predsedníčky Európskej komisie Ursuly von der Leyenovej o stave Únie 2022](#)